

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izveni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek poseben. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 144.— Din. za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Dva ogromna požara

V šanghajskem predmestju je zgorelo nad 300 ljudi - Ameriška prerija v plamenih - Požar je uničil nad 50 farm in ogroža številne naselbine

Šanghaj, 10. aprila. V bližini Šanghaja je za ladnjedelnico japonske parobrodne družbe »Nippon Jasan Kaiša« izbruhnil v predmestju Pu Tung ogromen požar, ki se je silno naglo razširil, ker je bila večina poslopij zgrajena iz lesa. Požar je uničil v kratkem času celo predmestje na površini angleške kvadratne milije. Prizori, ki so se odigravali med požarom, so bili grozni. Kolikor se more presoditi po prvih podatkih, je izgubilo v plamenih življenje okoli 300 ljudi. Izključeno pa ni, da je število žrtev znatno večje, ker še niso razkopalni in očistili pogorišča, ter je verjetno, da bodo na pogorišču našli še več trupel ponesrečencev. V tesnih ulicah z leseniimi zgradbami je bilo gašenje zelo težavno. Mnogoštevilnemu vojaštvu in ognjegascem, ki so prihitali na pomoč, se je z velikim trudom in po dolgotrajnem gašenju posrečilo rešiti japonsko ladnjedelnico ter preprečiti še večjo škodo. Beda prizadetega prebivalstva je nepočasna.

Newyork, 10. aprila. Iz Atwooda v državi Kansas poročajo, da je izbruhnil v preriji ogromen preriski požar, ki je tudi uničil že okoli 50 farm. Požar grozi vpepeliti celo vrsto naselbin ob robu prerije, če se ga ne bo posrečilo pravočasno zajeziti.

Umor trgovca Jakopiča bo kmau pojasn en

Aretiran je bil bajtar Josip Škulj, ki sicer taji krivdo, a govore zoper njega močne indicije - Davi je bil Jakopič obduciran in pokopan

Velike Lašče, 10. aprila. Vse kaže, da bo zagonetni umor posestnika in lesnega trgovca Antona Jakopiča, ki je tako razburil prebivalstvo taminošnjega okraja, kmalu pojasnjen. Kakor poroča že današnje »Jutro«, so orožniki aretirali bajterskega sina Jožeta Škulja, ki je bil osumljen umora. V njegovi hiši so povodom preiskave našli že lezen odbitek puškinega kopita, na katerem so bili vidni še sveži sledovi krvi. Ceprav je bila že ta najdba zelo sumljiva, ga orožniki niso aretirali. Šele, ko je tudi policijski pes, ki ga je poslala ljubljanska policijska direkcija, zaledoval sled proti Škuljevemu domu in od tam do Jakličeve gostilne na Kovpi, kjer se je Škulj ob 1. zjutraj že nahajal, so ga aretirali. Fant, tudi ni mogel dokazati alibi, kje je bil usodne noči ob 23. ure dalje.

Orožniki so ga včeraj zasljevali ves dan in nadaljevali zasljevanje tudi danes. Škulj odločno zanika vsako krivdo in zatrjuje, da bo svojo nedolžnost dokazal.

Davi je prispeval v Črni potok sodno-zdravniška komisija, ki je truplo pokojnega Jakopiča obducirala. Pri obdukciji je komisija ugotovila, da je bil ustreljen v prsa in da je krogla na hrbitu izstopila. Po končani obdukciji so nesrečnega posestnika Jakopiča ob veliki udeležbi prebivalstva taminošnjega okraja pokopali.

(Ker so nekateri, zlasti pa zagrebški listi poročali, da je bil umor posestnika Jakopiča izvršen v Sodražici, ugotavljamo, da je bil Jakopič umorjen v Črnom potoku, občina Lužarje, župnija Sv. Gregor v velikoškem sodnem okraju.)

Lerinc osumljen tudi umora v Zagrebu?

V Novem Sadu se trdovratno širijo verzije, da je Lerinc umoril Tonija Schlegla in skušal nato z avtomobilom pobegniti

Beograd, 10. aprila. Kakor poroča »Pravda«, se je v Novem Sadu razširila verzija, da je Imre Lerinc, ki je osumljen umora šoferja Majatovića, izvršil tudi atentat na Tonija Schlegla, ker se je prav tedaj (22. marca) nahajjal v Zagrebu. »Pravda« je te verzije označila kot pretirane. Domačje »Vreme« poroča naslednje:

»Zanimivo je, da se v Novem Sadu trdovratno vzdržuje verzija, da je Lerinc morilec Tonija Schlegla in da mu je po umoru uspelo skrivati priti peš do Novega Sada. Po tej verziji je Le-

rinc domeval, da bo v kratkem prišel v roke policije ter se je odločil za obupen korak, da bi prišel bodisi za ceno še enega človeškega življenja do avtomobila, s katerim bi mogel priti do mene in pobegniti. Ker morilca še niso predeljali v Novi Sad in niso znane njeve izpovedi, podane orožništvo v Ridjici in Istotako tudi ne pri prvem zaslišanju, naravnovno nij bilo mogoče ugotoviti, v koliko je ta verzija točna. Brez dvoma pa je značilno, da se zelo trdovratno vzdržuje že tri dni.

Konferenca o osnovanju Agrarne banke

Posvetovanje ministra pravde s predstavniki oblastnih poljedelskih zadrug. — Kje bodo osnovane podružnice banke.

Beograd, 10. apr. Danes so dospeli semkaj delegati poljedelskih zadrug iz Zagreba, Splita, Sarajeva, Skoplja in Stipa, ki so se udeležili dopoldne v ministrstvu pravde konference o osnovanju Agrarne banke. Pri tej priliki so bilo načelno rešeno vprašanje glede prenosa kapitala direkcije za poljedelski kredit na

Agrarno banko. Razpravljalo se bo tudi o tem, kje naj se osnujejo podružnice in posvetovništvo Agrarne banke. Na podlagi rezultatov jutrišnje konference, bo nato minister pravde skupno z ministrom trgovine in finančnim ministrom sestavil definitični načrt zakona o Agrarni banki.

Napeti odnosiji med Grčijo in Bolgarijo

Bolgarski diplomatski krogi niso zadovoljni s politiko Venizelosa, ker ni v skladu z bolgarsko.

Beograd, 10. aprila. Iz Sofije poročajo, da so bolgarski diplomatski krogi zelo v skrbih glede ureditve bolgarskih odnosa z Grčijo. Kakor znano, so nastale med obema državama do kaj napete razmere, ker Grčija ni hotela pristati na odgovritev bolgarskih

Koncentracija ministrstev

Beograd, 10. aprila. Uradni vladnega predsedstva, ki so bili doslej nameščeni po raznih krajih, se bodo z jutrišnjim dnem priseliti v bivše poslopje finančnega ministrstva. Kabinet ministrskoga predsednika bo nameščen v dosedanjem kabinetu finančnega ministra, ta pa se bo preselil za eno nadstropje višje. Na nasprotni strani ulice bodo v novem poslopju ministrstva za šume in rudnike koncentrirana vsi ostala ministrstva, tako da bo odslej vrhovna državna uprava docela koncentrirana.

Borba za stanovanjsko zaščito

Beograd, 10. aprila. Dopoldne je ministr socialne politike sprejel deputacijo udruženja stanovanjskih najemnikov in deputacijo hišnih posestnikov. Oba deputaciji sta izročili ministru obširne spomnike glede rešitve stanovanjskega vprašanja po 1. maju. Hišni posestniki predlagajo, naj bi se stanovanjska zaščita brezpostojno ukinila, dočim zahtevajo stanovanjski najemniki, naj bi se podaljšala do 1. 1935. Kakor se doznavata, v ministrstvu odločitev o tem vprašanju doslej še ni padla in bo komisija še te dni skupno z ministrom socialne politike načela to vprašanje.

Dopolanske avdijence

Beograd, 10. aprila. Danes dopoldne so bili v avdijencih na dvoru minister za poljedelstvo dr. Franješ in zastopnik zunanjega ministra dr. Kumanudi.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 10. aprila. Snoši si je neki podjetni uzmovič na pokopališču pri Sv. Krištofu pripravljen teren za rokomavharske posle. Potrgal je z zidu več metrov pločevin in jo pustil tam ležati. Imel je namen odtrgano pločevino danes odnesti. Toda račune mu je prekriral cerkovnik, ki je opazil odtrgano pločevino in sklenil tu pošteno zagost.

Davi okoli 6.30 se je priplazil za zid na pokopališču neki moški in pričel odnašati pripravljeno pločevino. Komaj se je lotil posla, so ga zgrable močne pesti in moral je hoče noč na policijo. Tam so dograli, da imajo opraviti s starim znancem Gabrijelom Megličem, ki je špecialist za take tativne. Izročili so ga sodišču.

Slično smolo je imel tudi neki svedovec, ki je danes ponoči vlonil vrtno ograjo pri mesarju Franu Lavtičarju na Sv. Petru cesti 83. Z vetrivom je odpril vrata sušilnicce in mesarje, bil pa je zasačen in so ga pregivali. Policija zdaj isči podjetnega tatu, ki mora gotovo dobro poznati razmere v hiši.

Snoši je bil tudi izvršen vlot v gostilno Kristine Vrh v Židovski stezi 4. Tat je odnesel več Din gotovine in več krani, klobus. Tat je iskal denar in je zato v sobi vse prematal. Odšel je razočaran z dolgim nosom.

Dva kolesarska karambola sta bila davi prijavljena na policiji. Eden se je prepelil na križišču Gruberjeve nabrežja in Karlovške ceste. Enemu kolesarju se je polomilo kolo in ima 250 Din škode. — Včeraj se je po cesti, ki gre spredaj z Aljaževom v Šiški in še nima imena, vozil za zabavo šolarček Josip S. Ker je cesta zelo ozka in v diru ni moglo naglo obrniti, je zavolil na dvorišče hiše, kjer stanejo Lavričeva rodbina. Zaletel se je v Lavričev hčerkno Ano. Dekle je blebelo nezavestno. Fantič se za svojo žrtev ni zmenil, marveč jo je s kolesom pobrisal. Za svojo neprevidnost je prejel primerno lekcijo.

Kako je hodža Ali izganjal hudiča

V Sjenici je neki hodža, ki je bil že obsojen zaradi umora na 101 leto ječe, zdravil na pljučnici obolelo žensko na ta način, da ji je z drenovimi palicami izganjal hudiča.

Novi Pazar, 10. aprila. O skoro neverjetnem slučaju praznovanja poročajo iz Sjenice, kjer je neki bolni ženski izganjal hudiča z drenovimi palicami. Žena bivšega obolela nedavno na hripi, povrh pa je dobila še pljučnico. Zaradi velike vročice se je pričelo blesti in je dobila tudi živčna napade. Njen mož je namesto k zdravnišku školi v Tandiru, tamošnjemu mazacu, mu pripovedoval, da je žena znotre ter ga naprosil, naj mu pomaga. In hodža je obljubil, da mu bo zeno. Vilo temeljito ozdravil.

Ker je Murat privolil, da hodža takoj pričel z zdravljenjem. Vzel je daljšo vrv, jo poškropil z blagoslovjeno vodo, zvezal ženi roke in noge ter jo obesil za roke na strop, dočim je noge privezal na dva velika žebbla, zabita v tla. Vrv je tako napel, da se ni mogla niti ganiti. Nato je v bližnjem gmovju narezal več debelih drenovih

palic in pričel strahovito pretepati nezrečeno žensko, da bi izgnal iz nje hudiča.

O stvari je zvedel tamošnji zdravnik dr. Babič, ki je takoj odhitel k bolnici. V svoje presenečenje je našel v stanovanju ubogo žensko zvezano, in sicer prav v trenutku, ko jo je hodža Ali neusmiljeno pretepal z drenovimi palicami. Pozval je takoj nekoga policijskega uradnika, ki je hodža aretiral z njegovimi blagostovjevnimi zdravili vred. Zdravnik je pregledal nezrečeno žensko ter ugotovil, da ima 41 stopinj vročine. Odredil je seveda takojšnji prevoz v bolnico.

Zanimivo je tudi dejstvo, da je hodža Tandir v času turske oblasti zaključen in otroka nekega žida in da je bil zaradi tega obsojen od turskega sodišča na 101 leto ječe. Padec turškega režima ga je rešil ječe, ni ga pa spomnil.

Novi komunistični nemiri v Rumuniji

Demonstracije zavoljo aretacije komunističnega voditelja v Peščanih — Spopad s policijo

Bukarešta, 10. apr. V erdiškem rušnem mestu Peščanih je došlo včeraj do velikih izgredov zaradi aretacije prvaka komunistov, ki je vršil komunistično propagando. Delavske organizacije so protestirale zaradi te aretacije v Bukarešti, nujno protest pa ni dosegel začetljivega uspeha. Zato so delavci v sporazumu z dedajalcem zapustili za en dan delo ter priredili veliko protestno zborovanje. Po zborovanju so ob 11. dopoldne odkorakali v velikem spredajanju skozi mesto ter se ustavili pred poslopjem občinske uprave, kjer je došlo do bojničnih demonstracij. Cerkev je bila prisiljena na stoprocentno zavoljo. Hišni posestniki predlagajo, naj bi se stanovanjska zaščita brezpostojno ukinila, dočim zahtevajo stanovanjski najemniki, naj bi se podaljšala do 1. 1935. Kakor se doznavata, v ministrstvu odločitev o tem vprašanju doslej še ni padla in bo komisija še te dni skupno z ministrom socialne politike načela to vprašanje.

Bukarešta, 10. apr. V zvezki z zadnjimi dogodki v Temesvaru in v drugih krajih, kjer je prišlo do komunističnih nemirov, se je uporabila zakonov proti komunistom postrojila. Danes je bilo izvršenih več hišnih preiskav. Našli so nekaj izvodov tajno tiskane komunistične liste, ki opisuje dolgodne dogodke v Temesvaru, ter zahteva maščevanje za ranjence. V listu se izjavlja, da je policija provocirala demonstrante.

Bukarešta, 10. apr. V zvezki z zadnjimi dogodki v Temesvaru in v drugih krajih, kjer je prišlo do komunističnih nemirov, se je uporabila zakonov proti komunistom postrojila. Danes je bilo izvršenih več hišnih preiskav. Našli so nekaj izvodov tajno tiskane komunistične liste, ki opisuje dolgodne dogodke v Temesvaru, ter zahteva maščevanje za ranjence. V listu se izjavlja, da je policija provocirala demonstrante.

Neverjetna predrznost chicaških razbojnnikov

Maskirani razbojniki so vdri med službo božjo v sinagogu, izropali vse navzoče in jih nato zaprli v sinagogu, sami pa brez sledu izginili

Newyork, 10. aprila. V Chicagu je bil te dni izvršen tudi za ameriške pojme neverjetno drzen roparski napad. V tamošnji sinagogi se je vršila povodom proslave 10-letnica ujedinjenja Rumunije cerkvena svečanost, ki so ji prisostvovali predstavniki oblasti, osobje rumunskega poslanstva z rumunskim poslanikom na čelu ter polnoštvo rumunske kolonije v Chicagu. V cerkvi je bilo navzočih okrog 80 ljudi. Sledi službe božje se je pojavilo v sinagogi pet maskiranih razbojnnikov, ki ne neopazeno zaprli vrata in v največji tišini z napierenimi samokreski v rokah pozvali vse navzoče, naj dvignejo roke k vlišku in se postavijo v obrambo k zidu. Presenečenim molilcem ni preostalo nič drugega, kakor da se se temu povelju brezpostojno pokorili. Razbojniki so nato hitro opravili svoje delo. Vsem navzočim so po vrsti izpraznili žepe, pobrali vso zlatino in zlasti skrbno izbirali ženski nakit, pustili oropanim vse imitacije. Svoj plen v skupni vrednosti 80.000 dolarjev so spravili v pripravljene vrečce, zaklenili za seboj sinagogu in v pripravljenem avtomobilu brez sledi izginili. Udeleženci svečanosti so bili celi dve uri zaprti v sinagogi, dokler jih na dolgotrino klicanje ni slišal nek stražnik in jih rešil mučnega položaja. O storilčnih manjih doslej še vsaka sled.

Zena najela morilca za svojega moža

Grozno odkritje v gozdru — Umor iz pohlepnosti po denarju

Bratislava, 10. aprila. V bližini Sv. Mikula je našel neki lovec sredi gozda že napol razpadlo človeško glavo in dele kosti človeške noge. O tej najdi je takoj obvestil orožništvo, ki je preiskalo vso okolico ter našlo še dve vreči z ostanki razsekana človeškega telesa. Po ostankih oblike so indicirali razsekane ostanke za truplo gostilničarja Janeza Stross-Kolariča, ki je laji neudanoma izginil. Na tice mesta došla kriminalna komisija je pričela takoj preiskavo in ugotovila, da je našla morilca umorjenčevu ženo Elizabeto, ki je živelca z njim že več let v največjih

Prof. Šest odpotuje kot delegat štirih držav na Dansko

V dneh 16.—18. t. m. se bo vršila v Kopenhagenu seja upravnega odbora Internacionale unije igralcev, čije odbornik je za Jugoslovijo, Bolgarsko, Českoslovaško in Poljsko višji režiser prof. Šest.

Ljubljana, 10. aprila.

Višji režiser prof. Šest odpotuje v nedeljo zjutraj kot odbornik Internacionale unije igralcev na svoj upravni odbor v Kopenhagen. Pred svojim odhodom je podal na vprašanja našega urednika naslednja pojasnila:

Kdaj je bila ustanovljena Internacionala unija igralcev?

Meseca junija l. 1926 Udeležba na ustanovnem občnem zboru v Berlinu je bila ogromna. Zastopane so bile po delegatih igralskih organizacij vseh velikih narodov, izveniši Italijo, Spanijo, Japonsko in Južno Ameriko. Te države najbrže niso bile dovolj poučene o kongresu. Spominjam se, da so poslali Japonci zelo zanimivo poročilo o eksotičnih tradicijah, ki so pri njih še vedno v veljavi. Igralec podeluje n. pr. testamenarino vloga po ocetu, tako da jih ne more noben drug igralec igrati.

V Uniji je včlanjenih 18 narodov

Ustanovnega občnega zabora so se med drugimi narodi udeležili tudi Rusi, čeprav se niso mogli včlaniti v Uniji. Zadevna pogajanja so se razbila, ker so se postavili na razredno stališče, ki ga zastopa III. internacionala. Zabaveli so, da ne sme biti včlanjena v Uniji nobena nadrejena osebnost. Tudi na lanskem občnem zboru so prishi z istimi zahtevami, a so bili odklonjeni. Njihove zahteve so za naše evropske razmere pač nesprejemljive.

Občni zbor Unije se vrši vsako drugo leto. Lani je bil občni zbor v Parizu, leta 1930 bo na Dunaju, leta 1932 pa v Pragi. Sedež Unije je na Dunaju ter je dosedaj včlanjenih v njej 18 narodov. Italija, ki ni bila zastopana na ustanovnem občnem zboru Unije, se je sicer udeležila lanskega občnega zabora, toda se je včlanila, ker ne dovoljuje tega italijanski zakonski predpisi o društvih in organizacijah. Od ostalih držav, ki so manjkale na ustanovnem občnem zboru, se je Spanska lani včlanila, dočim se bo Južna Amerika, kakor nam poročajo, v najkrajšem času.

Upravni odbor Unije

Kdo so člani upravnega odbora Internacionale unije igralcev?

Predsednik je Franco Harry Bauer, znaten igralec v pariskem Odeonu, podpredsednik Nemec Wallauer, organizator nemških odrov, tajnik Otto Eissler, gledališki teoretik, odborniki: za nordijske države in sicer Švedsko, Norveško, Finsko in Dansko Daniel Carlo Wieth, režiser državnega gledališča v Kopenhagenu, za Ameriko John Emerson, potujoči igralec zvezdnik, specijalist za vlogo kralja Leara, za Němčko Avstrijo in za nemške

odre na Češkem Ludvig Staerk, za Jugoslavijo, Bolgarsko, Českoslovaško in Poljsko jaz.

Na ustanovnem občnem zboru v Berlinu je bil za omemjene štiri države izvoljen v upravni odbor Čeh Münclinger, režiser Narodnega divadla v Pragi. Lani sem bil izvoljen v upravni odbor jaz in bom obdržal funkcijo do julija 1930. Prihodnjih pride vrstni red na Poljsko in nato na Bolgarsko, na kar se bo procedura ponovila.

25-letnica danske organizacije
— Klikokrat se vrše seje upravnega odbora?

— Trikrat tekom devet let in vedno drugod. Prva seja v tej poslovni dobi se bo vršila v Kopenhagenu v dneh 16., 17. in 18. t. m. V teh dneh se bo vršila tudi proslava 25-letnico obstoja danske igralske organizacije Dansk Skuespiller-Forbund. Jubilej priča o izredni naprednosti danskih igralcev. Kdo bi si n. pr. pri nas drzil misli pred 25 leti na slično organizacijo igralcov.

— Kako bodo Dansci preslavili ta jubilej?

— Ob 4. popoldne se bo vršila v centralnem gledališču slavnostna akademija, ki jo bo otvoril prostovni minister, zvezčer bodo v vseh gledališčih slavnostne predstave, naslednjega dne pa se bo vršil izredni občni zbor danske igralske organizacije. Udrževanje gledaliških igralcev me je pooblastilo, da bom ob tej priliki zastopal našo organizacijo.

Spor med organizacijami v Angliji

— Kje se bosta vršili ostali dve seji?

— Ena v Londonu, druga najbrže na Dujnu. V Londonu se bo vršila radi tega, ker obstojata v Angliji dve organizaciji igralcev, ki sta med seboj v sporu ter sta obe pozvali Unijo, naj intervenerira, da se spor poravnava. V eni organizaciji so včlanjeni delojamali, v drugi pa delojamali in delodajalci. Obe organizaciji naj bi se strinili v eno in to tako, da bi bili včlanjeni v nej delojamalcem, dočim naj bi se delodajalcem osnovali svojo organizacijo, ker so njih interesi čisto nasprotni interesom delojamalcev.

Dnevni red seje

— Kaj boste obravnavali na seji v Kopenhagenu?

— Na dnevnem redu je 1. avtorsko pravo igralca in režisera ter njegova mednarodna zaščita; 2. pravna zaščita igralca po Uniji, aka se nahaja nasprotna stranka v drugi državi; 3. nova redakcija ženevske konvencije za radio; 4. članarina; 5. slučajnost.

— Kakšnega mninjenja ste glede prve točke?

— Stojim na stališču, da se igralske kreacie ne da posneti, da pa je mogoče posneti odersko sliko. Tudi če kaže igralec vse znake posnetka, je vendar le podal samega sebe. Kakšnega mninjenja bodo ostali odborniki, ne vem.

— Gledo druge točke?

— Skrajni čas je, da se pomore igralcem do pravne zaščite. Dogajali so se primeri, da je direktor kakega gledališča nalojal igralcev za turnejo in potem z izkušnjom pobegnil. V bodoče se bo poskrbelo, da ne bodo igralec oškodovani.

— Gledo tretje točke?

— Vprašanje sodelovanja poklicnih igralcev pri radiu je še nerazčleneno. Tu mislim predvsem na oddajanje predstav iz gledališča, pri čemer prideta v poštev opera in opereta. Imamo že juridične primere, da so igralci dobili pravdo, ko so zahtevali za oddajanje odškodnino. Važno je nadalje, da se prepreči sodelovanje diletantov pri radiu. To stanje je treba odpraviti tako v interesu radiodružb, kakor tudi radioabonentov.

— Koliko znaš članarin?

— Dosedaj je znašala 3 Din letno, a jo bomo zvišali.

— Koliko članov steje sedaj Unija?

— 54.000, od teh je 458 Jugoslovjan.

—

sledno pomagali vsehvaljujoča kritika ter publike...
Tako torej na eni strani igralci očitajo naši kritiki, da je prestroga, krivčna, celo brezvestna, na drugi strani pa očita publika, na čelu ji mladina, da kritika shvalja vse in da bi moral biti brezobjektiva. Scila in Karibda!

Jaz bi dejal: naše gledališče je v vsekm oziru še prešibko in naši igralci so vpreženi mnogo preveč, da bi se moglo že danes uporabljati najstrožje merilo. Imamo le nekaj članov drame, ki so velesposobni in primašo resnično umetniške kreacie ter pa režisere, ki podajajo predstave, ki so za naše razmere častne, tudi večih odrov vredne. Imamo pa tudi nekaj članov, ki sploh niso resnični igralci, ker so vedno enaki, v gorovjenju, vedenju, mahajuju z rokami ter v vseh izraznih sredstvih uprav kljščani, zato niso nikoli zanimivi. Tu so le zato, da kvarijo celotni vrtski in ker ni pač boljših. Ako jih naša kritika zamolčuje ali le mimogrede krene, bi jih morali biti za toliko plemenitost le hvaležni. Natančnejša analiza nihil blebetanja, skakljanja in otrešanja bi bila morda zelo humorna, a za dotičnike gotovo hudo neprijetna. Mislim torej, da je zanje molk ali kratko okrejanje še najugodnejša kritika, ki

zadošča tudi publiki, ki zna čitati med vrstami.

Nadaite je tudi nepobitna resnica, da noben, še tako velik umetnik ne more biti v vsaki vlogi in pri vsaki predstavi izvrsten. Eden najbolj napornih, od različnih okoliščin odvisen poklic je igralski, ozirna pevski. Ako pa je ansambl se vsak dan vprežen v dolgotrajne mučne skušnje, je razumljivo, da niti naši dramski moški in ženski prvaki včasih zvezčer ne morejo učinkovati tako iskreno in prepričevalno, kakor bi radi. In kakor si morda domislajo, da so učinkovali!

Resnica je, da je naš dramski ansambl potreben izpopolnitve in vsaj delne izmenjave. Nemogoče je zahtevati, da naj bo potreben igrači ali igralke, ki stoji deset sezona skoraj večer za večerom ter neštevilne popoldneve na odru, danes se zanimiv, ako ni pravi pravčici Fregol. Tački pa je malo na svetu, in pri nas se večina niti noče, niti ne more potruditi, da bi bila vsaj nekoliko različna v različnih vlogah. Izpreminjajo se le oblike, besede in kulise, ljudje in značaji pa ostajajo vedno isti, tako da že vnašprej natancno vemo, kako bo vsebovalo. Svojim imenom morajo pač prav posebej pred 25 leti na slično organizacijo igralcov.

— Kako bodo Dansci preslavili ta jubilej?

— Ob 4. popoldne se bo vršila v centralnem gledališču slavnostna akademija, ki jo bo otvoril prostovni minister, zvezčer bodo v vseh gledališčih slavnostne predstave, naslednjega dne pa se bo vršil izredni občni zbor danske igralske organizacije. Udrževanje gledaliških igralcev me je pooblastilo, da bom ob tej priliki zastopal našo organizacijo.

Zagreb je očaral črno zvezdo
Jozefina Baker je prispeval včeraj v Zagreb. — Navdušen sprejem na kolodvoru. — Najraje ima novinarje.

vhodom. Novinarji in Jozefin Pepito se s težavo naredili pot črni zvezdi.

— O, kako so prijazni Zagrebčani! Z ulice se je še slišalo navdušeno klicanje in vriskanje, ko je Jozefina sedela na divan in sprejela novinarje. Pepino je spletel plasč. Bila je obledena v modro obliko, na glavi je imela klobuček, ki se tesnilo oprijemljene glave.

— Novinarji so moji največji prijatelji, je rekla Jozefina, pozdravljajoč novinarje. Ko so sedli, ni bilo sedežev za vse. Jozefina ni dolgo pomisljala in je ponudila novinarju prostor kraj sebe na širokem divanu. Začel je razgovor, ne v obliki intervjuja, kajti suhoparna vprašanja, kako ji mesto ugaja in kaj meni o občinstvu, je slišala že neštetokrat. Na mih je vse osvojila. S svojimi krenjami in prisrčnostjo premaga vse. Pogovarja se, kakor bi bila starata prijateljica. Ima velike oči, v katerih je veliko sentimentalnosti. Govori pa z vsem telesom. Maha z rokami, se premestava in smieje, kakor punčka, ki se veseli lepega darila.

— Dieu, comme e bella city of Zagreb! Jozefina govori namreč neko italijansko-anglofrancoščino.

— Zakaj se niste pripeljali z letalom?

— O, to je strašno, raje potujem z letalom, čeprav je bolj utrudljivo. Povejte mi raje, kakšne so zagrebške specijalitete?

— Ona misli, kakšne jedajo na pijači imate, je pojasnil Pepino, ki je prijazen italijanski grof z monoklom.

— Imamo comme a Belgrad čevapčici, raznici in et aussi le sgembici.

— Cula sem, da imate »sintelbrajne«.

— Da, to so naši »sintelbrajne«.

— Qu'est ce que c'est »sintelbrajne«. All je pri tem česen. Jaz ga imam zelo rado.

— Novinarji so takoj sprožili, da bo treba pripraviti za Jozefino posebno večernico. Jozefina je bila takoj navdušena in je predlagala, da se snidejo na kraju, kjer jih ne bo nihče motil. Načrt je bil takoj načrt. Jozefina je bila tudi navdušena, da je pravijo v Zagrebju Pepica Bekera.

— Jozefina je še pripovedovala, da je pripadal njeni oče belemu plemenu. Ona pa ljubi ves svet. Ob slovesu je rekla novinarjem, da pošilja vsem Zagrebčanom sladek poljub.

Koncerti muzike dravske divizije

Pišejo nam: Poročali ste, da se bo vršil koncert muzike dravske divizije te dni pred podlurškim gradom pod Švicarijo, a se tista koncerta ni udeležilo dosti poslušalcev. Hkrati ste predlagali, naj bi se koncerti vojaške godbe vršili v Littermannovem drevoredu na desnici ali na levici ob glavnem poti.

Dovolite, da povem svoje mninjenje in težave, ki zanimala vse glasbo ljubežnik Ljubljanske. Odkar pomimo, so se vršili koncerti vojaških godb vedno v naši Zvezdi. Prav zato je bil tam vedno glasbeni paviljon in je bil novi, zelo liti paviljon zgrajen v Zvezdi šele nedavno. V Zvezdi so klopi, na katerih med koncertom ljubežnik sode, kar je zlasti starejšim damam in gospodom jako udobno. Prostor je zaključen od vseh strani s poslopji in je zato akustika dobra. Glavno pa je, da ima orkester nad seboj streho, ki je takisto zaradi akustike potrebna in zaradi neunadnega dežja koristna. Godbeniki tudi lahko sede na stolih v krogu okoli dirigenta. Da si dajo poslušalci končno lahko med koncertom v kavarni Zvezdi tudi s čimerkoli postreši, je posebno udobno.

Vse teh udobnosti pa ni niti v Littermannovem drevoredu niti pod Švicarijo. Brez paviljona je godba brez stropa in glasovi se zapletajo po vetrov, da ni mogoče skladnik nujno poslušati v potreben harmonij. Prevažati in odvajati klopi za glasbenike za vsak koncert posebej je nepraktično, zlasti ako stoje medtem glasbeni paviljon s stoli prazen. Tudi poslušalci nimajo kam se sedeti, a stari ali bodoči okoli godbe more pače le mladina. Vse klopi ob glavnem poti so daleč in v dolgi vrsti, ki poslušanju ni udobno. V levem parku, ki se šele dela, pa je le par klopi. Sploh je vprašanje, ali bi bili javni koncerti v desnem ali levem parku ob Littermannovem drevoredu nasadom koristni: bržas je bilo kmalu vse pohtojeno in polomljeno. Zato mestni magistrat pač brez bistvenih prepričanj v teh parkih koncertov ne bo mogel dovoliti. Sicer pa: čemu ne v Zvezdi? Ali je to tudi nova struja okusa? Ali pa je le zavistna nagajivost kavarnarjev, ki se za mesto vedno le žrtvuje? Torej pravimo: koncerti naj se vrše spet v Zvezdi!

Prospekt

Danes zvezčar gostuje z Ljubija Ilčič v Gomilovem »Faustu«, kjer pojasnilo vloga. Dosedaj je gostoval, g. Ilčič na našem odru v slednjih operah: Manon, Carmen, Tosca in danes toranj v Faustu. Ostala zasedba je sledila: Margareta — g. Viljan-Kuncova, Marta — g. Španova, Siebel — g. Poličeva, Mošto — g. Rumpelj, Valentin — g. Janko, Wagner — g. Povlo. Sodeluje baletni zbor, soloplesi pleše g. Moharjeva. Opero dirigira kapelnik g. Balatka. Predstava se vrši za premierski abonment.

G. Simenc v ljubljanski operi. Ponovno gostovanje odličnega tenorista g. Macija Šimanca v naši operi bo v četrtek, dne 11. t. m. Poje vloga Manica v Verdijevi operi »Trubadur«. Leonoro poje g. Viljan-Kuncova, Azuceno — g. Španova, Ines — g. Ribičev, veliko baritonško partijo grofa Lame poje g. Primožič, Ferranda — g. Rumpelj, Ruiz — g. Mohorček, Šlaj — g. Simončič in paglavljena ciganov g. Sekula. Predstava je izven gledališkega abonmenta in vsebuje občajne operne cene.

Goljarjeva »Dvoda Rožilka« se vprzori v

Dnevne vesti.

— Naš turizem na frankfurtskem velesejmu. Od 12. do 17. t. m. se bo vršil v Frankfurtu mednarodni vzorčni velesejem. Društvo za tujski promet »Putnike« razstavi na frankfurtskem velesejmu ves material za propagando našega turizma, fotografije najlepših krajev naše države, statistične podatke o kazih državi in spletih vse, kar utegne zanimati inozemca. Frankfurtski velesejem je poleg lipškega najstarejši v Nemčiji in razstava našega turizma bo nedvomno koristna za našo državo.

— Statistika Invalidov. Ministrstvo socialne politike je objavilo statistiko o invalidih v naši državi. Invalidov je 42.416, članov invalidskih rodin 10.550, onih, ki dobivalo invalidsko podporo, pa 200.000. Država izda letno za invalide in člane njihovih rodin 462.302.427 Din.

— Brzoljava in telefonska zveza v Vitem. Poštno ministrstvo je odredilo, da se polože ob dalmatinški obale do otoka Visa novi podmorski kabli, ker je brzoljava telefonska zveza z otokom radi slabih kablov slabo funkcionirala. Kredit je že odobren. Do jeseni bodo novi kabli položeni.

— Živahog tujški promet v Dalmaciji. Pomladna sezona v Splitu je že v polnem razmahu. V pondeljek je prispelo iz Dubrovnika v Split 50 članov ekskurzije iz Stutgartja. To ekskursijo je organiziral Rominger - Club v Stutgartu. Na povratku v domovino se je peljalo skozi Split tudi 50 bavarskih izletnikov, ki so posetili naše Primorje. Te dni prispe v Split 12 letovščarjev iz Draždanih. Napovedana je že več ekskursij iz Nemčije. Jadranška Straža organizira veliko ekskursijo svojih članov iz Bosne in Hercegovine.

— Popust pri prevozu papirja. Prometno ministrstvo je odobrilo popust za prevoz tiskarskega papirja in pisarniškega papirja, papirnatih vrečic, svilenega papirja in sličnih papirnatih izdelkov. Popust velja od 1. aprila od postaj Beograd, Zagreb, Domžale, Zalog, Zidani most in Sušak do vseh postaj v državi.

— Matice Hrvatske v Zagrebu je že razposlala knjige za prvo naročilo. Ker je knjig tega letnika še na zalogi, opozarjajo se interesentje, da ne zamudijo ugodne prilike ter da knjige takoj naročijo. Naročajo se pri povereniku »M. Hr. Tomi Jedrljču, učitelju v Ljubljani (šola na Pruhu). Plača se tudi na obroke. Za vseh osem prevozvrstnih knjig, lepo opremljenih na finem papirju samo 150 Din. — Krasna originalna vezava za vseh 8 knjig 90 Din. — Knjige se bodo razpoložile koncem aprila.

— Važne izkopnine pod Bibrihom. Hrvatsko starinarsko društvo v Kninu, ki že več let odkriva spomenike stare kulture v severni Dalmaciji bo letos nadaljevalo izkopavanje razvalin zgodovinskih mest pri Ninu. Bibrihom v Biogradu. Načelno pozornoste bodo posvetili Bibrihom, kjer upajo odkopati važne ostanke stare kulture. Kakor se sklepa, je pod Bibrihom globoko podzemljo zakopano celo mesto iz dobe hrvatskih knezov in kraljev. Zato pravi: Bibrihom tudi dalmatinski Pompeji. Strokovnjaki so mnenja, da bodo izkopali spomenike, ki bodo pojasnili mitskarske momente iz zgodovine Hrvatov po ujihovem prihodu na Jadran. Med temi spomeniki so tudi grobovi Subičev. Izkopavanje teh razvalin bo trajalo 15 do 20 let. V Bibrihom bodo letos zgradili majhen muzej, v katerem bodo shranili vse doslej odkrite spomenike. V Beogradu bodo začeli letos izkopavati dve srednjeveški baziliki, ki sta zakopani pod mestom. Z načelno napetostjo pa pričakujejo strokovnjaki izkopavanje starega ilirskega mesta Acone, ki je pod današnjim Ninom. Domneva se, da so tu spomeniki kulture iz dobe kakih 2000 let pred Kristom.

— Pregled dela v gledališčih. Prosveniti minister je izdal nov pravilnik o pregledu dela v centralnih in oblastnih Narodnih gledališčih. Ministerstvo pregleduje posavane gledališč redno enkrat na leto, minister pa lahko odredi tudi izreden pregled, če se mu zdi potrebno.

— Vreme. Vremenski preroki imajo vsako leto z aprilom križe in težave. Vreme je sploh težko napovedati, naitežje pa v aprilu, ki je znani kot zelo muhast mesec. Včeraj so nam vremenski preroki še obetali težo in toplete vreme, danes pa že pravilo, da bo pretežno oblačno, pogedok padavine. Včeraj je bilo lepo samo v Splitu, drugod pa boli ali manj oblačno. Temperatura je povsod poskočila. V Splitu in Zagrebu je bilo včeraj 16, Ljubljani 14. v Mariboru 13, v Skopiju 11, v Sarajevu 10, v Beogradu 9 stopini. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760 mm, temperatura je znašala +8 stopinj C.

— Smrtna kosa. Včeraj je umrla v Ljubljani ga. Lucija Kunas, roj. Beden. Pogreb bo jutri ob 16. s Sv. Petra ceste št. 40. Blag ji spomin! Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje.

— Senzacija s hotelom. Iz Sombora poča, da je povzročila mnogo komentirana vest, da je finančna uprava predverjeti šumim neudoma zaprla edini moderni hotel v Somboru »Sloboda«. Razneslo se so vesti, da je finančna oblast hotel zaprla, ker je lastnik prodal alkoholne piže, čeprav za to ni imel dovoljenja. Pred meseci je namreč zapustil hotel bivši direktor, na čigar ime je bilo izstavljen dovoljenje za točenje alkoholnih piž. Po njegovem odhodu novi direktor ni zaprosil dovoljenja in je prodajal alkoholne piže še naprej. Zato je finančna uprava kaznovala lastnika prvič z 8 tisoč Din, drugič pa s 6 tisoč Din in končno še s 1600 Din. Globe lastniku ni hotel plačati. Zato je finančna uprava hotel zaprla.

— Epilog brodoloma na Jadranu. Anton Dobšek se je pred 10 leti izselil iz Zagreba v Karlobag. Tu je pridno delal in si kupil mal vrtjak. Ker je bil pridek in varčen, si je kmalu prihranil toliko, da se je kupil jad. jo, na katero je natovoril vrtjak in se vozil od mesta do mesta ob dalmatinski obali.

V Dalmaciji je Dobšek tudi spoznal svojo poznejo ženo Ano, s katero je imel dva otroka. Živelja sta srečno in zadovoljno, čeprav skromno. Toda njuna sreča je bilo neudoma konec. Kakor smo poročali, se je Dobšekova ladja »Una« pred dnevi ponerasel. Strašen vihar jo je založil na morju in jo vrgel v pečine na otoku Pagu. Ladja se je potopila kar tudi Dobšekova žena in dva njegova otroka. Dobšek je rešil govor življenje. Izgubil je vse svoje premoženje povrhu pa še ženo in otroka. Vsi porti se je pred dnevi napotil v Zagreb, kjer je primoran prostirči. Mesto mu je dalo dovoljenje za nabiranje milodarov, dokler ne najde primerne zaporedite.

— Morilec Šoferja Mistovića je blazen. Včeraj so prideljali v Novi Sad Imbro Lepiša, morilca Šoferja Mistovića. Ugotovilo se je, da je Lepiša abnormalen patološki tip. Umoril je Šoferja iz patološke želje po umoru. Star je že 20 let, vendar je duševno in telesno zaostal in zgleda, kakor bi mu bilo še 14 let. Ko so ga prideljali pred sodnike, je zagledal neko žensko. Začel se je smejati in je izjavil, da mu je zelo draga, da so v dvorani tudi ženske. Avtomobil umorjenega Šoferja se nahaja sedaj na dvořišču mestne hiše. Morilca so tudi fotografičali, stopečega pri avtomobilu. Ko je zagledal avtomobil, se je začel na vse grlo smejati. Vse kombinacije v zvezni s tem umorom so brez podlage, ker je morilec izvrl zločin pod vplivom detektivskih romancov in filmov. Izjavil je, da mu je bil avtomobil Šoferja zelo všeč, ker je najlepši med novosadskimi avtotskimi sponzorji in je zato Šoferja umoril.

Specijalist in operateur za bolezni ušes, nosa in grla

Dr. DRAGO ŠVAJGER

je otvoril ordinacijo
v Beethovenovi ulici štev. 2
in sprejema od 10-12 dop.
in od 3-5 popoldne 714

— Morilka priznala zločin. Nedavno smo poročali, da je bila aretirana v Bački Panjanku vdova Georga Radakova, osušljena, da je umorila svojega tasta, 71-letnega Iliju Radakova. Orožniki so jo izročili sodišču v Novem Sadu, kjer je bila zaslišana. Vdova je dolgo tajila svoj zločin, včeraj je pa priznala, da je tasta zadavila. Ko je prišel način domov, mu je vrgla okoli vrata pradpasnik in ga zadrgnila. Nato je vlekla starca po sobi, dokler ga ni zadušila. Umorjeni je živel dolgo v Ameriki, odkoder je prišel pred leti in prinesel sebi prečasno premoženje. Preiskava se še nadaljuje. Aretrana je bila tudi sorodnica morilice Kata Milanova, ki je baje pregovorila vdovo k umoru.

— Nove aretacije v pogoreljaku. V zvezi s ponarejalsko afero, ki so lo odkrili v Parabiču in o kateri smo že poročali, je osješka policija aretirala blivšega notarja v Čuzi v Baranji Franca Tičariča. Priprljali so ga v Novi Sad in ga takoj zaslišali. Glavni organizator ponarejalski, blivši natakar in sedaj lastnik kosmetične tvrdke Emerik Mesaroš, je bil aretriran in je, kakor smo poročali, tajinstveno ponegnil iz zapora na Mađarsko. Iz njegovih pisem, ki jih je po begu pisal v Jugoslavijo, je sklepljalo, da se nahaja v Sigetu. Naša država bo načrte zahtevala, da ga mađarske oblasti izroči. Aretiran je bil tudi hišni lastnik Dunkl. V njegovih hiši so se goljufi zbirali in delali načrte. Zdi se, da so po ponarejalcu preostali člani Windischgrätzove falzifikatorske družbe.

— Državni roparski napad. Iz Osijeka poročalo, da je bil izvršen pred dnevi v parkaskem okraju državni roparski napad, ki spominja na zločine Prpića Malega in Čaruge. Lenka Menhard je sedela doma v razgovoru s svojim stricem Perhaelem. Med pogovorom sta začela nenačoma močno trkanje ena vrata. Menhardova, ki ni slušala niti hudega, je vstala in odpila vrata. V sobo so planili trije maskirani moški, ki so zakrivali: Denar ali življenje! Prestršena Lenka je šla k omari in vrzela in predravila 1000 Din. Roparji pa niso bili zadovoljni s plenom in eden je zagledal v kotu sekiro. Pograbil jo je ter začel z njo razbijati pohištvo. V nekem predalju so roparji našli še 250 Din in hranično knjižico za 30 tisoč Din. Ko so to pobrali, so zapretli Lenki, da bo ubijelo, če bo skulala alarmirati vas. Nato so roparji zbežali. Orožniki so tako uvedli preiskavo in aretrirali tri cigane Ženske, ki so osušljene, da so izvrsili državni roparski napad. Cigani taje vsako krivo.

— Beg treh umoboščil iz Štefanjevca. Iz blaznice Štefanjevca pri Zagrebu so pobegnili trije blaznici. Prvi je pobegnil Joahim Bolesa, 22-letni kolarski pomočnik iz Otočca. Pobegnil je v bolniški obliku. Na glavi je imel športno čepico. Dva dni nato je pobegnil iz umobolnice Kamil Kozac, delavec iz Travnika, muslimanske vere. Tudi ti je bil običen v bolniški obliku. Nato je pa pobegnil Štefanec Marija Steindrovič iz Zagreba. Običena je bila v stv. plašč s črnim krušom. Bila je gologlavna.

Fotoaparator kupite naobljice pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9.

Bolne žene dosežajo z uporabo naravnih Franz Josefove grenčice neovirano lahko iztrebljenje črevesa, kar često učinkuje izvanzredno dobrodelno na oboleli organi. Ustvariteli klasičnih učinkov knjig za ženske bolezni piščo, da so usodno učinkovitve Franz Josefove vode učinkoviti z lastnimi preiskavanji. Dobri se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Moderen zakon.

Ona: Ti hočeš, da nepravilna ženitovanjska potovanje po morju? Saj vendar veš, da sem podvržena morski bolezni.

On: Pomiri se, dušica, ljubezen je najboljši fek proti morski bolezni.

Ona: Že prav, toda kako mi bo na povratak?

Iz Ljubljane

— Mojster Skruber se vrne v Ljubljano. Kakor smo zvedeli, se vrne gledališki slikar Skruber, ki je bil leta dni v Pragi, že prihodne dni v Ljubljano, kjer bo menda že z majem zoper sodeloval pri slikarni Narodnega gledališča.

— Češki se avtobus ne ustavlja pred bolnicami? Avtobus, ki vozi na progi Ljubljana-Vodmat, včeraj in nazaj, ima sicer v svojem voznom redu označeno bolnico za postajališče, kar je razumljivo in nujno potrebno. Toda žal temi ni tako. Avtobus na teji progi se pred bolnicami ustavlja ali pa ne. Tako ga je včeraj nek bolnik, ki je zapustil bolnico, čakal vse popoldne, toda zmanjšan. Avtobus se ni ustavljal, niti potem ne, ko je bolnik dal Šoferju znamenje z roko. Nai vendar vodstvo te avtobusne proge napravi red?

— Češki se avtobus ne ustavlja pred bolnicami? Avtobus, ki vozi na progi Ljubljana-Vodmat, včeraj in nazaj, ima sicer v svojem voznom redu označeno bolnico za postajališče, kar je razumljivo in nujno potrebno. Toda žal temi ni tako. Avtobus na teji progi se pred bolnicami ustavlja ali pa ne. Tako ga je včeraj nek bolnik, ki je zapustil bolnico, čakal vse popoldne, toda zmanjšan. Avtobus se ni ustavljal, niti potem ne, ko je bolnik dal Šoferju znamenje z roko. Nai vendar vodstvo te avtobusne proge napravi red?

— Češki se avtobus ne ustavlja pred bolnicami? Avtobus, ki vozi na progi Ljubljana-Vodmat, včeraj in nazaj, ima sicer v svojem voznom redu označeno bolnico za postajališče, kar je razumljivo in nujno potrebno. Toda žal temi ni tako. Avtobus na teji progi se pred bolnicami ustavlja ali pa ne. Tako ga je včeraj nek bolnik, ki je zapustil bolnico, čakal vse popoldne, toda zmanjšan. Avtobus se ni ustavljal, niti potem ne, ko je bolnik dal Šoferju znamenje z roko. Nai vendar vodstvo te avtobusne proge napravi red?

— Češki se avtobus ne ustavlja pred bolnicami? Avtobus, ki vozi na progi Ljubljana-Vodmat, včeraj in nazaj, ima sicer v svojem voznom redu označeno bolnico za postajališče, kar je razumljivo in nujno potrebno. Toda žal temi ni tako. Avtobus na teji progi se pred bolnicami ustavlja ali pa ne. Tako ga je včeraj nek bolnik, ki je zapustil bolnico, čakal vse popoldne, toda zmanjšan. Avtobus se ni ustavljal, niti potem ne, ko je bolnik dal Šoferju znamenje z roko. Nai vendar vodstvo te avtobusne proge napravi red?

— Češki se avtobus ne ustavlja pred bolnicami? Avtobus, ki vozi na progi Ljubljana-Vodmat, včeraj in nazaj, ima sicer v svojem voznom redu označeno bolnico za postajališče, kar je razumljivo in nujno potrebno. Toda žal temi ni tako. Avtobus na teji progi se pred bolnicami ustavlja ali pa ne. Tako ga je včeraj nek bolnik, ki je zapustil bolnico, čakal vse popoldne, toda zmanjšan. Avtobus se ni ustavljal, niti potem ne, ko je bolnik dal Šoferju znamenje z roko. Nai vendar vodstvo te avtobusne proge napravi red?

— Češki se avtobus ne ustavlja pred bolnicami? Avtobus, ki vozi na progi Ljubljana-Vodmat, včeraj in nazaj, ima sicer v svojem voznom redu označeno bolnico za postajališče, kar je razumljivo in nujno potrebno. Toda žal temi ni tako. Avtobus na teji progi se pred bolnicami ustavlja ali pa ne. Tako ga je včeraj nek bolnik, ki je zapustil bolnico, čakal vse popoldne, toda zmanjšan. Avtobus se ni ustavljal, niti potem ne, ko je bolnik dal Šoferju znamenje z roko. Nai vendar vodstvo te avtobusne proge napravi red?

— Češki se avtobus ne ustavlja pred bolnicami? Avtobus, ki vozi na progi Ljubljana-Vodmat, včeraj in nazaj, ima sicer v svojem voznom redu označeno bolnico za postajališče, kar je razumljivo in nujno potrebno. Toda žal temi ni tako. Avtobus na teji progi se pred bolnicami ustavlja ali pa ne. Tako ga je včeraj nek bolnik, ki je zapustil bolnico, čakal vse popoldne, toda zmanjšan. Avtobus se ni ustavljal, niti potem ne, ko je bolnik dal Šoferju znamenje z roko. Nai vendar vodstvo te avtobusne proge napravi red?

— Češki se avtobus ne ustavlja pred bolnicami? Avtobus, ki vozi na progi Ljubljana-Vodmat, včeraj in nazaj, ima sicer v svojem voznom redu označeno bolnico za postajališče, kar je razumljivo in nujno potrebno. Toda žal temi ni tako. Avtobus na teji progi se pred bolnicami ustavlja ali pa ne. Tako ga je včeraj nek bolnik, ki je zapustil bolnico, čakal vse popoldne, toda zmanjšan. Avtobus se ni ustavljal, niti potem ne, ko je bolnik dal Šoferju znamenje z roko. Nai vendar vodstvo te avtobusne proge napravi red?

— Češki se avtobus ne ustavlja pred bolnicami? Avtobus, ki vozi na progi Ljubljana-Vodmat, včeraj in nazaj, ima sicer v svojem voznom redu označeno bolnico za postajališče, kar je razumljivo in nujno potrebno. Toda žal temi ni tako. Avtobus na teji progi se pred bolnicami ustavlja ali pa ne. Tako ga je včeraj nek bolnik, ki je zapustil bolnico, čakal vse popoldne, toda zmanjšan. Avtobus se ni ustavljal, niti potem ne, ko je bolnik dal Šoferju znamenje z roko. Nai vendar vodstvo te avtobusne proge napravi red?

— Češki se avtobus ne ustavlja pred bolnicami? Avtobus, ki vozi na progi Ljubljana-Vodmat, včeraj in nazaj, ima sicer v svojem voznom redu označeno bolnico za postajališče, kar je razumljivo in nujno potrebno. Toda žal temi ni tako. Avtobus na teji progi se pred bolnicami ustavlja ali pa ne. Tako ga je včeraj nek bolnik, ki je zapustil bolnico, čakal vse popoldne, toda zmanjšan. Avtobus se ni ustavljal, niti potem ne, ko je bolnik dal Šoferju znamenje z roko. Nai vendar vodstvo te

August Blanche:

Na valovih strasti

Roman

Bilo je dobro uro po izgredih na trgu Bastille, ko vidimo viteza in njegovo nečakinja, vsakega v svojem velikem, bogato pozlačenem naslonjaču pri krasnem marmornatem kamini v Géronnierovi sobici. Ogenj plaplava v kamnu in plamen obseva marmornate stebre, na katerih sloni bogato pozlačen obok, na njem pa stoji velika ura z dvema pozlačenima, iz masivnega srebra izdelanima križarjenja-vitezoma, katerih eden zbiha drugega s sedla.

— Parbleu! — je zastopal bankir. Kako neznošne bolečine. Vse kaže, da mi bo ostala po tem udarcu brazgotina. In vseh teh neprijetnosti si kriva ti, — je nadaljeval srdito.

— Jaz! — je ponovila Adelaida. — Kako morete kaj takega trditi, dragi striček?

— No, mar nisem ustregel tvoji želi in šel s teboj, da ti pokažem spomenik julijanske revolucije? — je vprašal bankir.

— Hvala za vašo prijaznost, striček, hvala, da ste mi jo končno izkazali. Kako krasen je ta spomenik! V njem je združena vzvišenost z okusom. Kako diven je razgled z njegovih balustrad! In kako žalostna je slovesnost v grobničah dolj pod njim!

— Krasen spomenik! — se je rogal striček. — Nagrobeni spomenik puntarjev... krasen opomin na bodočnost.

— Vam ta spomenik ni všeč, striček... toda to je delo samega kralja, a kralj je že davno stričkov ljubljenec.

— Moi ljubljenec!... No, pa naj bo... vsaj bil je. Toda zdaj... sicer ti pa moram povedati, dragi dečki, da sem se napotil s teboj k spomeniku samo zato, da zamašim usta radikalom, da bi bilo dobro ljudstvo srečno in zadovoljno in tako dalje.

— Zelo skromno ljudstvo, če ne potrebuje za srečo in zadovoljstvo drugega, nego nagrobeni kainen za svoje pokojne, — je pripomnila Adelaida.

— Moja iskrena želja je, da bi ta sodrža ležala pod njim, — je pripomnil bankir.

— Prepričana sem, da bi izvzeli onega plemenitega in pogumnega mladeniča, ki je vam danes rešil življenje, — je dejala bankirjeva nečakinja.

— Puntar, dostenjen kompanjon tega ljudstva, ki lahko profitira vse, izgubiti pa ne more ničesar, — je odgovoril.

voril bankir. — Ne čudil bi se, če bi ta hip že sedel pod ključem.

— Če bi res sedel, bi bila najina sveta dolžnost rešiti ga čim prej. — je dejala Adelaida.

— Eh!

— Zelo nespametna sem bila, da ga nisem vprašala, kje stanuje. K sreči sem si dobro zapomnila njegovo ime.

— Zakaj »k sreči«?

— Inu, informirati se hočem, če ni bil kdo pod tem imenom danes aretran.

— No in če je bil?

— Bo takoj izpuščen, — je odgovorio dekle, — in vi, striček, bi bili prvi, ki bi mu sporočili, da je izpuščen. Ne smete ostati njegov dolžnik. Morate mu vsaj omogočiti, da bo prodajal zlate verižice namesto medeninastih. Kaj ne, da storite to, dragi striček?

— To si bom temeljito premisliš, — je odgovoril bankir. — Mož bi se napihljil našlik žabi.

— Toda striček, saj sem dobro videl, kako ste tudi vi navdušeno poslušali njegov govor. — je pripomnila Adelaida smeje.

— Jaz da sem poslušal navdušeno?

— je ugovarjal bankir.

— Da, striček, in opetovanju sem opazila vaših očeh, da mi pritrjuje. Iz tega sem takoj sklepala, da je bilo utemeljeno, kar je govoril.

— Obzalovanja vredna družba, — je odgovoril striček. — v kateri more nastopiti tak prekučuh, ne da bi se našel omikan in pameten človek, ki bi izjavil, da ni vse res, kar je trdil.

— Torej te res, da...

— Da, res je, — jo je prekinil bankir, — da je splošni kredit resno ogrožen. Težka kriza je pogolmila že cele legije malih kapitalistov in urnih korakov se bliža velikim, ki jih čaka ista usoda, če si ne bodo znali pravočasno pomagati. Kdo n. pr. bo honoriral in kdo bo amortiziral vse tiste »billets de complaisance«, ki leta kakor egipčanske kobilice na našem mestu in se kopijo v ogromnih množinah in osamljeni banki. Ne, če ne pride drug finančni minister, se ta položaj sploh ne bo izpremenil. — je pripomnil z ono veliko samozavestjo, ki je lastna malim ljudem.

To, kar je mislil monsieur Geroniere z onimi »billets de complaisance«, bi bilo treba pojasniti tem bolj, ker so baš ti »billets de complaisance« podpirali zmešljavo in nesigurnost, ki sta vzbudili med trgovskim svetom zelo neprijateljsko razpoloženje napram vladni, dasi s tem ni rečeno, da so bili

edini vzrok omenjenega zla. Primer vse najbolje pojasni. A je kupil blago od B, ker pa ne more plačati v gotovini, ponudi B zadolžnico ali menico, plačljivo določenega dne po treh mesecih. Ta zadolžnica ali menica se naziva kratko »billet«, A, zadovoljen, da more prodati kupcu, ki mu plača toliko, kolikor zahteva — kajti samo z gotovino v rokah imamo pravico zahitevati, naj prodajalec popusti v ceni — sprejme ta »billet«, toda ker potrebuje sam denar, gre s tem »billetom« k diskonterju, ki prvega izdajatelja A sploh ne pozna, marveč pozna samo B, katerega smatra zanesljivim in zato mu posodi denar na A-jev »billet«, za katerega jamči B. Diskonter si pa za računa v določenem šest odstotkov kapitala in en odstotek provizije. Toda diskonter ni vzel tega iz lastne blagajne, marveč ga je dvignil v banki, ki je za vsak slučaj sprejela isti »billet«, za katerega jamči zopet diskonter, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, priznati diskonterjev garancijo za najboljšo, ker ne more imeti povoda, da bi ne zaupala B, kateremu je kreditiral B. Določenega dne, ko zapade zadolžnica, pošlje banka »billet« izdajatelju A, ki po zadolžnici plača, A je takoj zadolžnico, ki je dal za denar samo štiri odstotne obresti. Jasno je, da mora banka, ki ne pozna A, ne B, prizn